

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 6 Μαρτίου 2014, με την ακόλουθη σύνθεση: Γαρυφαλλιά Καλαμπαλίκη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Χρυσούλα Καραμαδούκη και Σταμάτιος Πουλής (εισηγητής), Σύμβουλοι, Νικολέτα Ρένεση και Μαρία Καραπέτη, Πάρεδροι (με συμβουλευτική ψήφο).

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Αντώνιος Νικητάκης, ως νόμιμος αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Σταύρος Χρονόπουλος, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (κατηγορίας ΤΕ με βαθμό Α'),

Για να δικάσει την από 30.5.2012 (αριθμ. κατάθεσης .../.....) έφεση:

Του .....κατοίκου ..... (οδός .....),

ο οποίος παραστάθηκε μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου του Αλεξάνδρας Στίγκα (Α.Μ. Δ.Σ.Α. 24115),

κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Κωνσταντίνου Κατσούλα και

κατά της ...../..... απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Την πληρεξούσια δικηγόρο του εκκαλούντος, η οποία ζήτησε την παραδοχή της έφεσης. Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο και

Αποφάσισε τα εξής:

I. Με την υπό κρίση έφεση, όπως αυτή αναπτύσσεται με το από 6.3.2014 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, ο εκκαλών, πολιτικός συνταξιούχος, ζητεί την ακύρωση της ..... απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Με την προσβαλλόμενη απόφαση απορρίφθηκε ένσταση του εκκαλούντος κατά της ...../..... πράξης του Διευθυντή της 42ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με την οποία κανονίστηκε σε αυτόν σύνταξη πληρωτέα από 2.2.2022, ημερομηνία που θα συμπληρώσει το 64 και ½ έτος της ηλικίας του, σύμφωνα με τις

διατάξεις του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων. Η έφεση αυτή, για την οποία έχει καταβληθεί το προσήκον παράβολο (βλ. έντυπο γραμμάτιο παραβόλου του Ελληνικού Δημοσίου 2705009, Σειράς Α΄), έχει ασκηθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως, αφού η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 13 του ν. 4002/2011, με την οποία η προθεσμία για την προσβολή των πράξεων κανονισμού συντάξεως περιορίσθηκε από ετήσια σε εξαμήνη, τέθηκε σε ισχύ από 10-4-2012 (Αποφ. Υπουργού Οικονομικών 38101/0092/2012 – Β΄ 1106), ήτοι μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επομένως, η ένδικη έφεση πρέπει, κατ' αντιμωλίαν των διαδίκων, να εξετασθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

II. Με το άρθρο 4 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος, που ορίζει ότι «οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου», καθιερώνεται όχι μόνο η ισότητα των Ελλήνων ενώπιον του νόμου, αλλά και η ίση μεταχείριση αυτών εκ μέρους του νομοθέτη. Έτσι δεσμεύεται ο κοινός νομοθέτης, ο οποίος, όταν ρυθμίζει ουσιαδώς όμοια πράγματα, σχέσεις ή καταστάσεις και κατηγορίες προσώπων, υποχρεούται να μη μεταχειρίζεται τις περιπτώσεις αυτές κατά τρόπο ανόμοιο, εισάγοντας εξαιρέσεις και κάνοντας διακρίσεις, εκτός εάν η διαφορετική μεταχείρισή τους δεν είναι αυθαίρετη, αλλά επιβάλλεται από λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημόσιου συμφέροντος, η συνδρομή των οποίων υπόκειται, κατά το άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος, στον έλεγχο των δικαστηρίων. Περαιτέρω, με την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του Συντάγματος, που ορίζει ότι οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις και η οποία αποτελεί ειδικότερη εκδήλωση της κατά την παρ. 1 του

ίδιου άρθρου γενικής αρχής της ισότητας στον τομέα της κοινωνικής θέσης και της νομικής αντιμετώπισης των σχέσεων των δύο φύλων, αφενός μεν απαγορεύεται η δημιουργία άνισων καταστάσεων και η διαφοροποίηση του περιεχομένου των επί μέρους δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των πολιτών, τόσο μεταξύ τους, όσο και έναντι της πολιτείας, βάσει της διαφοράς του φύλου, αφετέρου δε επιβάλλεται η παροχή ίσων δυνατοτήτων και ευκαιριών και στα δύο φύλα για την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους και την ελεύθερη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή του τόπου (άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος). Άλλωστε, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 116 του ισχύοντος αναθεωρημένου Συντάγματος δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, ενώ το Κράτος υποχρεούται να μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών. Από αυτά παρέπεται ότι κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η ευνοϊκότερη μεταχείριση της γυναίκας, εφόσον όμως τούτο επιβάλλεται από λόγους που ανάγονται είτε στην ανάγκη μεγαλύτερης προστασίας της, ιδίως σε θέματα μητρότητας, γάμου και οικογένειας (άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος), είτε σε καθαρά βιολογικές διαφορές που επιβάλλουν τη λήψη ιδιαίτερων μέτρων ή τη διάφορη μεταχείριση ενόψει του αντικειμένου της ρυθμιζόμενης σχέσης, πάντοτε όμως εντός των ακραίων ορίων, πέρα από τα οποία η σχετική ρύθμιση αντίκειται στο κοινό περί δικαίου αίσθημα. Τέλος, εάν θεσπιστεί με νόμο δικαιολογημένη ειδική ρύθμιση για ορισμένη κατηγορία προσώπων και αποκλεισθεί από τη ρύθμιση αυτή, κατ' αδικαιολόγητη δυσμενή διάκριση, άλλη κατηγορία προσώπων, ως προς την

οποία συντρέχει ο ίδιος λόγος που δικαιολογεί την ειδική αυτή μεταχείριση ή εάν δεν υφίστανται ουσιώδεις μεταξύ των δύο κατηγοριών διαφορές, που δικαιολογούν την ευμενή υπέρ της μίας εξ αυτών μεταχείριση, η διάταξη αυτή είναι κατά το μέρος που εισάγει τη δυσμενή αυτή διάκριση ανίσχυρη ως αντισυνταγματική. Προς αποκατάσταση δε της συνταγματικής αρχής της ισότητας πρέπει να εφαρμοσθεί και για εκείνους, εις βάρος των οποίων έγινε η δυσμενής διάκριση, η διάταξη που ισχύει για την κατηγορία υπέρ της οποίας θεσπίσθηκε η ειδική ρύθμιση (βλ. Ολ. Ελ. Συν. 977/2000, 645/2005, 448α/2007, 44/2009, 3126/2009, 3434/2009). Μάλιστα δε, η ομοιόμορφη μεταχείριση των δύο φύλων στο ειδικότερο ζήτημα των προϋποθέσεων (χρονικών και ηλικιακών) θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος επιβάλλεται στον εθνικό νομοθέτη και από τις υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις του άρθρου 141 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να εξασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ισότητας στις αμοιβές ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία ίσης αξίας, εμπίπτει δε στο πεδίο εφαρμογής του και το συνταξιοδοτικό σύστημα που καθιερώνεται με τον Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, δοθέντος ότι η σύνταξη που χορηγείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα αυτού είναι «αμοιβή» κατά την έννοια του προαναφερόμενου άρθρου της Συνθήκης Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού αυτή χορηγείται στον εργαζόμενο, πολιτικό ή στρατιωτικό υπάλληλο, λόγω της σχέσης εργασίας που τον συνδέει με τον εργοδότη του-Δημόσιο. Επομένως, κατά το άρθρο 141 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαγορεύεται κάθε διάκριση μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην αμοιβή τους άρα και

στη σύνταξή τους. Η απαγόρευση αυτή καταλαμβάνει και τον καθορισμό διαφορετικών προϋποθέσεων, ανάλογα με το φύλο, ως προς την ηλικία ή τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο υπηρεσίας για τη χορήγηση συντάξεων σε δημοσίους πολιτικούς ή στρατιωτικούς υπαλλήλους που τελούν σε απολύτως όμοιες ή παρόμοιες καταστάσεις. Πάντως, κατά την παρ. 4 του ίδιου ως άνω άρθρου, η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην εργασία και τις αμοιβές δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν θετικά μέτρα για το φύλο που βρίσκεται σε λιγότερο ευνοϊκή κατάσταση, αρκεί αυτά να αποβλέπουν στο να το διευκολύνουν να συνεχίσει την επαγγελματική του δραστηριότητα ή στο να αντισταθμίσουν τα μειονεκτήματα που αντιμετωπίζει στην επαγγελματική του σταδιοδρομία, και όχι να το θέτουν σε ευνοϊκότερη θέση έναντι του άλλου φύλου με τη θέσπιση μειωμένων (χρονικών ή ηλικιακών) προϋποθέσεων για τη συνταξιοδότησή του. Τέλος, σε περίπτωση που η εθνική νομοθεσία και εν προκειμένω ο Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων μεταχειρίζεται δυσμενώς το ένα φύλο έναντι του άλλου και για όσο χρονικό διάστημα διατηρείται η δυσμενής αυτή μεταχείριση, το άρθρο 141 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβάλλει προς αποκατάσταση της ίσης μεταχείρισης την επέκταση και στην κατηγορία που βρίσκεται σε μειονεκτική θέση των πλεονεκτημάτων που απολαύει η άλλη κατηγορία (βλ. ΔΕΕ C-559/07, της 26ης Μαρτίου 2009, Επιτροπή Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά Ελληνικής Δημοκρατίας).

III. Ο Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007 - Α' 210), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο στην ένδικη υπόθεση χρόνο, ορίζει, στο

άρθρο 1, ότι «1. Ο τακτικός δημόσιος υπάλληλος που λαμβάνει κάθε μήνα μισθό από το Δημόσιο Ταμείο ή από άλλους ειδικούς πόρους δικαιούται σε ισόβια σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο: α) Αν απομακρυνθεί με οποιονδήποτε τρόπο από την υπηρεσία και έχει εικοσιπενταετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία (...)» και στο άρθρο 56 ότι «1. Για την καταβολή της σύνταξης των υπαλλήλων, που υπάγονται στην συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου, θεσπίζεται ηλικία συνταξιοδότησης, η οποία ορίζεται ως εξής : α) Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31η Δεκεμβρίου 1997 (...) β) Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1ης Ιανουαρίου 1998 και μετά, καθώς και για όσους προσλήφθηκαν για πρώτη φορά στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992, το πενηκοστό (50ο) έτος της ηλικίας συμπληρωμένο, για μητέρες που έχουν ανήλικα ή σωματικώς ή πνευματικώς ανίκανα παιδιά, κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω ή για γυναίκες με ανίκανο σύζυγο κατά ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, το πενηκοστό όγδοο (58ο) έτος συμπληρωμένο για τις λοιπές γυναίκες και το εξηκοστό (60ο) έτος της ηλικίας συμπληρωμένο προκειμένου για τους άνδρες. Το κατά το προηγούμενο εδάφιο πενηκοστό όγδοο (58ο) έτος ηλικίας των γυναικών και το εξηκοστό (60ο) έτος ηλικίας των ανδρών αυξάνεται από 1ης Ιανουαρίου 1998 και μετά κατά ένα εξάμηνο για κάθε ημερολογιακό έτος μέχρι τη συμπλήρωση του εξηκοστού (60ου) έτους για τις γυναίκες και του εξηκοστού πέμπτου (65ου) έτους για τους άνδρες, ο δε υπάλληλος θα ακολουθεί το όριο ηλικίας, που ισχύει κατά το χρόνο, που θεμελιώνει το δικαίωμα σύνταξης (...) 2. α. Η καταβολή της σύνταξης των πολιτικών υπαλλήλων της προηγούμενης

παραγράφου, οι οποίοι αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω παραίτησης ή για άλλους λόγους πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας συνταξιοδότησης, αναστέλλεται μέχρι τη συμπλήρωση της ηλικίας αυτής. Μετά τη λήξη της αναστολής αρχίζει η καταβολή της σύνταξης, αναπροσαρμοσμένης με όλες τις αυξήσεις που έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη της καταβολής της (...).» Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι για τους άνδρες υπαλλήλους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1 Ιανουαρίου 1998 και μετά, θεσπίζεται ως ηλικία συνταξιοδότησης το 60ο έτος της ηλικίας τους, αυξανόμενο από την ημερομηνία αυτή και μετά, κατά ένα εξάμηνο για κάθε ημερολογιακό έτος μέχρι τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου έτους της ηλικίας τους. Αντίθετα, για τις γυναίκες υπαλλήλους ο συνταξιοδοτικός νομοθέτης επιφυλάσσει ευνοϊκότερη μεταχείριση και ειδικότερα για μεν τις μητέρες υπαλλήλους που έχουν ανήλικα ή ανίκανα τέκνα ή ανίκανο σύζυγο θεσπίζει ως όριο ηλικίας το 50ο έτος της ηλικίας τους, χωρίς οποιαδήποτε προσαύξηση, για δε τις λοιπές γυναίκες το 58ο έτος της ηλικίας τους, αυξανόμενο κατά τα ανωτέρω οριζόμενα για τους άνδρες, μέχρι τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας τους. Η διαφορετική αυτή συνταξιοδοτική μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών και μάλιστα τόσο αυτών που τελούν σε ειδικές συνθήκες (μητέρες με ανήλικα ή ανίκανα παιδιά ή γυναίκες με ανίκανο σύζυγο), όσο και των λοιπών που δεν τελούν σε τέτοιες συνθήκες συνιστά δυσμενή διάκριση των πρώτων έναντι των δεύτερων με μόνο κριτήριο το φύλο τους, που δεν δικαιολογείται από λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος ή από λόγους που ανάγονται στην ανάγκη μεγαλύτερης

προστασίας των γυναικών σε θέματα μητρότητας, γάμου και οικογένειας ή σε καθαρά βιολογικές διαφορές που επιβάλλουν τη λήψη ιδιαίτερων μέτρων υπέρ αυτών. Και τούτο, διότι κατά το μέρος που με τις συνταξιοδοτικές αυτές ρυθμίσεις σκοπείται η προστασία της οικογένειας και των παιδιών δεν επιτρέπεται η διαφορετική μεταχείριση των δύο φύλων, δοθέντος ότι και οι δύο γονείς έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις και τα ίδια βάρη στο πλαίσιο της ανατροφής των τέκνων τους, αλλά και της λειτουργίας και της ενότητας της οικογένειας. Η θέσπιση, άλλωστε, διαφορετικής ηλικίας συνταξιοδότησης με βάση το φύλο ούτε από καθαρά βιολογικές διαφορές μεταξύ τους δικαιολογείται, αφού δεν συναρτάται με διαφορετικό προσδόκιμο ζωής, ούτε θετικό μέτρο συνιστά για την προώθηση της ισότητας μεταξύ των δύο φύλων και την άρση τυχόν υφιστάμενων ανισοτήτων σε βάρος των γυναικών, αφού με τον τρόπο αυτό δεν διευκολύνονται οι γυναίκες στη συνέχιση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, ούτε αποκαθίστανται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτές στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία, αλλά απλώς τίθενται σε ευνοϊκότερη θέση έναντι του άλλου φύλου με το να μπορούν να συνταξιοδοτηθούν σε μικρότερη ηλικία σε σχέση με τους άνδρες. Επομένως, οι ως άνω συνταξιοδοτικές διατάξεις, με τις οποίες θεσπίζεται μικρότερο όριο ηλικίας για τη συνταξιοδότηση των γυναικών, αντίκεινται στη συνταγματική αρχή της ισότητας και πρέπει, προς αποκατάσταση της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων, να τύχουν εφαρμογής και στους άνδρες υπαλλήλους (βλ. Ολ. Ελ. Συν. 3434/2009, 44/2009). Οι ίδιες διατάξεις είναι όμως αντίθετες και στο άρθρο 141 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με συνέπεια να πρέπει, για λόγους

τήρησης των επιταγών του άρθρου αυτού για την ίση μεταχείριση των δύο φύλων για όσο χρονικό διάστημα διατηρείται σε ισχύ η δυσμενής αυτή διάκριση σε βάρος των ανδρών, ως δικαιολογούμενη κατά την αντίληψη του εθνικού νομοθέτη από κοινωνικούς λόγους, να επεκταθούν και στους άνδρες υπαλλήλους οι ευνοϊκότερες ρυθμίσεις που ισχύουν για τις γυναίκες (βλ. Ελ.Συν. Π Τμ. 4993, 2040/2013, 2828/2011, 827/2010, 2033/2009). Κατά τη γνώμη όμως του Συμβούλου Σταμάτη Πουλή, νομίμως η σύνταξη του ήδη εκκαλούντος ορίστηκε πληρωτέα κατά τη συμπλήρωση του 64ου και ½ έτους της ηλικίας του, σύμφωνα με το άρθρο 56 παρ. 1 εδ. β' του Συνταξιοδοτικού Κώδικα. Τούτο δε διότι από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 2 και 116 παρ. 2 του Συντάγματος συνάγεται ότι μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001 δεν επιτρέπονται παρεκκλίσεις με βάση το φύλο, παρά μόνο εάν πρόκειται για τη λήψη θετικών μέτρων τα οποία κατατείνουν στην αποκατάσταση της ισότιμης συμμετοχής της γυναίκας στην κοινωνική και οικονομική ζωή. Επομένως, διαφοροποιήσεις ως προς τη νομοθετική μεταχείριση των δύο φύλων υπό τη μορφή των ευνοϊκών ρυθμίσεων υπέρ των γυναικών, οι οποίες δεν συντείνουν στην επίτευξη του ως άνω σκοπού, είναι αδικαιολόγητες, αυθαίρετες και συνεπώς αντισυνταγματικές. Κατ' ακολουθίαν, οι διατάξεις του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007), κατά το μέρος που θεσπίζουν ευνοϊκότερες συνταξιοδοτικές προϋποθέσεις για τις γυναίκες, οι οποίες (προϋποθέσεις), ως εκ του περιεχομένου τους (μικρότερη ηλικία για συνταξιοδότηση) όχι μόνο δεν συνιστούν θετικό μέτρο υπέρ των γυναικών, κατά την έννοια που προεκτέθηκε, αλλά αποτελούν αντικίνητρο για

τη συμμετοχή των γυναικών στην οικονομική ζωή, αντίκεινται στη συνταγματική αρχή της ισότητας των δύο φύλων και ως εκ τούτου είναι μη εφαρμοστέες ως προς οιαδήποτε κατηγορία προσώπων. Επομένως, εφόσον οι διατάξεις αυτές περί ευνοϊκότερης μεταχείρισης των γυναικών είναι αντισυνταγματικές, δεν μπορεί να εφαρμοσθούν, και μάλιστα επεκτατικώς, και υπέρ των ανδρών, δοθέντος ότι το άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος επιτάσσει στα δικαστήρια όπως μη εφαρμόζουν νόμο που το περιεχόμενό του είναι αντίθετο προς το Σύνταγμα. Εξάλλου, και υπό την εκδοχή ακόμη της συνταγματικότητας της ευμενούς αυτής – υπέρ των γυναικών – ρυθμίσεως, δεν τίθεται ζήτημα επεκτάσεως αυτής υπέρ των ανδρών, αφού δεν πρόκειται για ζήτημα αδικαιολόγητης εξαιρέσεως μίας κατηγορίας προσώπων (ανδρών) από ένα γενικό κανόνα, οπότε με τον παραμερισμό της εξαιρέσεως και μόνον, όπως ρητά και με αποθετική διατύπωση επιτάσσεται από το άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος, να ανακύψει πλέον έδαφος εφαρμογής του γενικού κανόνα. Υπό την αντίθετη εκδοχή, η εφαρμογή των ευνοϊκών διατάξεων για τη συνταξιοδότηση των γυναικών και υπέρ των ανδρών θα συνιστούσε πράξη νομοθέτησης και επομένως ανεπίτρεπτη εκ του Συντάγματος (άρθρο 26) επέμβαση του δικαστή στα έργα της νομοθετικής εξουσίας. Επομένως, κατά την ως άνω γνώμη, η υπό κρίση έφεση τυγχάνει απορριπτέα.

IV. Στην υπό κρίση υπόθεση, από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο εκκαλών, πρώην τακτικός υπάλληλος του Α.Σ.Ε.Π., ο οποίος γεννήθηκε στις 2.8.1957 και κατά το χρόνο απομάκρυνσής του από την υπηρεσία (29.11.2007) ήταν έγγαμος με δύο ανήλικα τέκνα, που

είχαν γεννηθεί το μεν πρώτο στις 24.5.1997 και το δεύτερο στις 3.4.2001, δικαιώθηκε, με την ...../..... πράξη της 42ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., σύνταξης με βάση την από έτη 25-10-28 συνολική συντάξιμη υπηρεσία, η οποία τερματίστηκε στις 29.11.2007, πληρωτέας από 2.2.2022, ημερομηνία συμπλήρωσης του 64ου και ½ έτους της ηλικίας του κατ' εφαρμογή του άρθρου 56 παρ. 1 περ. β' του π.δ. 169/2007. Κατά της προαναφερόμενης πράξης κανονισμού σύνταξης ο εκκαλών άσκησε την ...../..... ένσταση ενώπιον της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. του Γ.Λ.Κ., με την οποία ζήτησε τη μεταρρύθμιση της ως άνω πράξης και την καταβολή της σύνταξής του από την επομένη της αποχώρησής του από την υπηρεσία, με την ιδιότητα του υπαλλήλου που έχει συμπληρώσει 25ετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και το 50ό έτος της ηλικίας του και είναι πατέρας ανήλικων τέκνων, όπως ισχύει για τις γυναίκες υπαλλήλους που είναι μητέρες με ανήλικα τέκνα, άλλως και επικουρικός από το έτος 2017 που συμπληρώνει το 60ό έτος της ηλικίας του. Η ένστασή του αυτή απορρίφθηκε ως αβάσιμη με την προσβαλλόμενη απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ., με την αιτιολογία ότι εφόσον αυτός θεμελίωσε συνταξιοδοτικό δικαίωμα (25ετία) στις 31.12.2006, η σύνταξή του ορθώς ορίσθηκε πληρωτέα κατά τη συμπλήρωση του 64ου και ½ έτους της ηλικίας του, σύμφωνα με το άρθρο 56 παρ. 1 εδ. β' του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, και δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση του η ευνοϊκή διάταξη που προβλέπει την καταβολή της σύνταξης στις μητέρες ανήλικων τέκνων με τη συμπλήρωση του 50ού έτους της ηλικίας τους. Ήδη, με την ένδικη έφεσή του, ο εκκαλών, επιδιώκοντας – κατ' ορθή εκτίμηση του δικογράφου – την καταβολή της σύνταξής του από την επομένη της απομάκρυνσής του από

την υπηρεσία, ζητεί την ακύρωση της .../..... απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, υποστηρίζοντας ότι η διαφορετική συνταξιοδοτική μεταχείριση των δύο φύλων ως προς την ηλικία συνταξιοδότησης αντίκειται στα άρθρα 4 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, του άρθρου 119 της Συνθ. Ε.Ο.Κ. και των οδηγιών 76/207/ΕΟΚ της 9ης.2.1976 και 79/7/ΕΟΚ της 19ης.12.1978 και του άρθρου 141 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στις προηγούμενες σκέψεις, εφόσον ο εκκαλών στις 29.11.2007, που αποχώρησε από την υπηρεσία, ήταν πατέρας με ανήλικα τέκνα, είχε συμπληρώσει συνολική συντάξιμη υπηρεσία από έτη 25-10-28 και το 50ο έτος της ηλικίας του, δικαιούται σύνταξη από την επομένη της αποχώρησής του από την υπηρεσία, ήτοι, από 30.11.2007. Και αυτό, γιατί το 50ο έτος ηλικίας που θεσπίζεται με το άρθρο 56 παρ. 1 περ. β' του Συνταξιοδοτικού Κώδικα ως όριο ηλικίας για τη συνταξιοδότηση των γυναικών δημοσίων υπαλλήλων, που είναι μητέρες με ανήλικα τέκνα, πρέπει για λόγους αποκατάστασης της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων να τύχει εφαρμογής και στους άνδρες υπαλλήλους που τελούν στην ίδια κατάσταση, που έχουν δηλαδή ανήλικο τέκνο. Έσφαλε, επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων που δέχτηκε τα αντίθετα και πρέπει για το λόγο αυτό, που βασίμως προβάλλεται με το υπό κρίση δικόγραφο, να γίνει δεκτή η έφεση, να ακυρωθεί η απόφαση αυτή και, αφού μεταρρυθμιστεί η ...../..... πράξη κανονισμού σύνταξης της 42ης Διεύθυνσης, να ορισθεί η σύνταξη του εκκαλούντος πληρωτέα αναδρομικά από την επομένη της λήξης της υπαλληλικής του σχέσης,

ήτοι από 30.11.2007, αφού αυτός δεν είχε λάβει τρίμηνες αποδοχές ενεργείας μετά την απομάκρυνσή του από την υπηρεσία. Τέλος, μετά την παραδοχή της έφεσης πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα (άρθρο 73 παρ. 4 του ν. 4129/2013).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει την .../..... απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Μεταρρυθμίζει τη ...../..... πράξη της 42ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κατά το μέρος που ορίζει την καταβολή της σύνταξης στον εκκαλούντα από 2.2.2022.

Ορίζει την κανονισθείσα στον εκκαλούντα με την ...../..... πράξη της 42ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους σύνταξη πληρωτέα από 30.11.2007. Και

Διατάσσει την απόδοση του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 5 Ιουνίου 2014.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ ΚΑΛΑΜΠΑΛΙΚΗ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΠΟΥΛΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου
στις 6 Νοεμβρίου 2014.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ ΚΑΛΑΜΠΑΛΙΚΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ